

Gemeente Rotterdam

Gemeenteraad

Annotatie

Raadscommissie Werkgelegenheid,
Inkomen, Integratie, Schuldenaanpak en
Armoedebestrijding

Secretariaat: Griffie

Van: R.D. Weststrate

E-mail: r.weststrate@griffie.rotterdam.nl

Telefoon: (010) 267 34 48

Bezoekadres: Stadhuis

Coolsingel 40 Rotterdam

Postadres: Postbus 70012

3000 KP Rotterdam

Kenmerk: 21bb3640

Datum: 17 maart 2021

Aan: Commissie Werkgelegenheid,
Inkomen, Integratie,
Schuldenaanpak en
Armoedebestrijding

Betreft:

Monitor W&I 3^e tertaal 2020

Overlegvergadering 24 maart 2021
Agendapunt 2.05

1. Doel van de bespreking

- De commissie bespreekt met wethouder Moti de Monitor W&I, 3e tertaal 2020.
- Daarbij worden betrokken de afdoening van de openstaande toezeggingen:
 - 'Maatwerk en passende dienstverlening WerkLoont' ([19bb22853](#)),
 - 'Ambitie aantal stageplekken en leerbanen binnen het concern' ([21bb2179](#)),
 - 'Uitbreiding van de startersbeurs naar de doelgroep recent afgestudeerde Mbo-studenten' ([21bb2180](#)),
 - 'Mogelijkheid van het geven van bijlessen als vorm van vrijwilligerswerk' ([21bb2181](#)) en de
 - motie 'Stapbudget' ([19bb18174](#)) van Segers-Hoogendoorn e.a.
- De commissie wordt gevraagd welk onderwerp zij bij de monitor over het 1e tertaal 2021 verdiepend wil behandelen.
- Als te betrekken zijn de voorgenomen Intentieverklaring Samenwerking en commitment voor mobiliteitsdienstverlening Rijnmond en de begeleidende brief bijgevoegd.
- Voor het onderdeel 'Van onderwijs naar arbeidsmarkt' wordt ook gewezen op de Voortgangsrapportage Rotterdams Onderwijsbeleid 2020, [21bb3181](#) (wordt behandeld in de commissie ZOCS-vergadering van 31 maart 2021).
- Onder verwijzing naar het in de tertaalmonitor genoemde, wisselende, economische beeld als gevolg van de coronapandemie wordt de kernboodschap uit Economische Verkenning Rotterdam 2021 vermeld.

2. Geschiedenis

Via de Monitor W&I wordt de commissie iedere vier maanden over de ontwikkelingen op het gebied van Werk en Inkomen geïnformeerd. De monitor is een verdieping van de gemeentelijke P&C-producten voor wat betreft het programma Werk en Inkomen.

De Monitor W&I, 2^e tertaal 2020, [20bb15595](#) en [20bb15596](#), is besproken in de commissievergadering van 28 oktober 2020 tezamen met de Begroting 2021 en de tweede herziening Begroting 2020. In die rapportage werd ingegaan op de drastisch veranderde arbeidsmarkt door de coronacrisis. Daarbij werd gewezen op de aanpak met drie speerpunten:

- de TOP-aanpak (Tijdelijk Overbrugging Participatiewet),

- het Rotterdams Scholingsfonds en
- het experiment (wijk)basisbaan.

Als het speciale thema van de monitor stonden de gevolgen van de coronacrisis voor de arbeidsmarkt centraal.

3. Te bespreken stukken

- 21bb2791, Raadsbrief d.d. 9 maart 2021 over Monitor W&I, 3e tertaal 2020
- 21bb2793, Monitor W&I, 3e tertaal 2020

Te betrekken:

- 21bb2787, Raadsbrief d.d. 9 maart 2021 over Intentieverklaring Samenwerking en commitment voor mobiliteitsdienstverlening Rijnmond, met bijgevoegde 21bb2786, intentieverklaring

4. Aandachtspunten

● Monitor Werk en Inkomen, derde tertaal 2020

Het college rapporteert over de ontwikkelingen van het bijstandsvolume mede in relatie tot het collegetarget, het landelijke gemiddelde en de overige G4-gemeenten. Daarbij wordt ingegaan op het effect van de Tozo-regeling.

Het college noemt als opvallende punten uit de tertaalmonitor:

- In het NPRZ-gebied is het bijstandsvolume in 2020 in absolute aantallen gestegen naar 14.567 (zie monitor ad. 2).
- De ontwikkeling van het bijstandsvolume <27 jaar kende de laatste jaren een dalende trend die is doorbroken als gevolg van de corona crisis. Vanaf maart is sprake van een stijgende instroom van jongeren in de bijstand (zie monitor ad 3).
- De inkomsten uit deeltijdwerk van Rotterdammers met een bijstandsuitkering bedroegen in 2020 € 14,7 miljoen (zie monitor ad. 7).
- Het totale aantal klachten is in 2020 gestegen met 11% ten opzichte van 2019. De oorzaak van deze toename is het aantal ingediende klachten als gevolg van de Tozo in tertaal 2 (zie monitor ad 12).
- De handhavingsresultaten voor dit jaar wijken af van eerdere resultaten (zie monitor ad 15).
- De telefonische bereikbaarheid laat na het 1e tertaal een positieve ontwikkeling zien.(zie monitor ad 16).
- Het aantal gemeentelijke garantiebanen (GGB) is aan het einde van het derde tertaal 396,6 (zie monitor ad 17).
- Het aantal garantiebanen in de arbeidsmarktregio Rijnmond is in het 2e en 3e kwartaal 2020 gestegen met 116 banen (zie monitor ad 18).
- De taakstelling die het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) voor 2020 aan Rotterdam heeft opgelegd is 276 werkplekken Nieuw beschut werk (NBW). In eerdere tertaal rapportages is gemeld dat elders in Nederland de taakstelling ook niet gehaald wordt. Dit geldt ook voor Rotterdam, waar de afspraak was om in 2020 het aantal werkplekken met minimaal 52 te laten stijgen.
- Ondanks de stijging van het aantal bijstandsuitkeringen is het financieel resultaat op de BUIG in 2020 uitzonderlijk gunstig. Zie verder onder 5 Financiële en juridische consequenties.

Het Rotterdams Scholingsfonds en de TOP-aanpak worden in de tertaalmonitor behandeld onder het specifieke thema: Sterker door ... Mensenwerk. Doorpakken en volhouden.

Er wordt een stand van zaken gegeven ten aanzien van de LeerWerkAkkoorden (LWA).

Het college informeert de commissie over de resultaten uit de pilot versnelde afhandeling. Deze pilot beoogde een versnelling in het behandelen van de voorraad aanvragen levensonderhoud om in de corona-crisis snel inkomenszekerheid te bieden.

Het college kondigt voor in de Monitor Weni, 1ste tertaal 2021, de uitkomsten van het onderzoek naar de meest effectieve aanpak van de doelgroep 45+-bijstandsgerechtigden aan.

Afdoening toezeggingen en motie

Het college stelt voor de volgende vier toezeggingen en motie als afgedaan te beschouwen:

- 'Maatwerk en passende dienstverlening WerkLoont' (19bb22853),
- 'Ambitie aantal stageplekken en leerbanen binnen het concern' (21bb2179),
- 'Uitbreiding van de startersbeurs naar de doelgroep recent afgestudeerde Mbo-studenten' (21bb2180),
- 'Mogelijkheid van het geven van bijlessen als vorm van vrijwilligerswerk' (21bb2181) en de
- motie 'Stapbudget' (19bb18174) van Segers-Hoogendoorn e.a.

De toezeggingen onder het 2^e, 3^e en 4^e aandachtstreepje zijn gedaan in de commissievergadering van 10 februari 2021 bij de behandeling van het Rotterdamse herstelplan jongeren en aanpak jeugdwerkgelegenheid (20bb18689 en bijlagen 20bb18690 en 20bb19014). Tijdens die behandeling wees wethouder Moti met betrekking tot stageplekken naar de te verwachte reacties van wethouder Kasmi. De volgende aan de commissie ZOCS hierover gedane toezeggingen staan open:

- 20bb16277, De wethouder meldt schriftelijk wanneer de aangekondigde rijksmiddelen ten behoeve van stageplekken ter beschikking komen (De afdoening wordt begin maart verwacht en is gelinkt aan de afdoening van de motie, 20bb16899 Actieplan stages MBO: geen gedraai! van raadslid Engberts.).
- 20bb18709, De wethouder spant zich maximaal in voor stageplekken bij de gemeente en informeert de commissie over het aantal stageplekken bij de gemeente (svz nu tussen 10 en 20 plekken).
- 20bb18710, De wethouder gaat in gesprek met wethouder Bokhove over mogelijkheden voor vervoer van stagiaires en informeert de commissie hierover.

Van onderwijs naar arbeidsmarkt

Op het moment van schrijven van deze annotatie zijn op de drie hiervoor bedoelde toezeggingen nog geen reacties ontvangen. Wel is de Voortgangsrapportage Rotterdams Onderwijsbeleid 2020, 21bb3181, ontvangen. Onder 6. Van onderwijs naar arbeidsmarkt van deze rapportage wordt bericht over de beroepsbegeleidende leerweg (bbl) en het door de Rotterdamse Leerwerkakkoorden (LWA) met het onderwijs en bedrijfsleven samenwerken aan een toekomstbestendige en inclusieve arbeidsmarkt in de regio Rotterdam-Rijnmond. Ook wordt gewezen op het in samenwerking met mbo-instellingen, SBB, MKB Rotterdam-Rijnmond en VNO-NCW in november 2020 ontwikkelde actieplan voor het aanpakken van de stage- en leerbaanproblematiek. Hierin pakt de gemeente, als erkend leerbedrijf,

ook haar verantwoordelijkheid door (extra) stages en leerbanen aan te bieden. Verder subsidiert de gemeente de regionale campagne en uitbreiding van creatieve begeleiding door het mbo waar de werkgevers dit niet zelf kunnen bieden. De behandeling van deze voortgangsrapportage is gepland voor de commissie ZOCS-vergadering van 31 maart 2021.

•Intentieverklaring Samenwerking en commitment voor mobiliteitsdienstverlening Rijnmond

Het college wil namens de gemeente Rotterdam de intentie uitspreken samen met een aantal arbeidsmarktpartners op korte termijn te starten met een Regionaal Mobiliteitsteam Rijnmond dat op regionaal niveau crisisdienstverlening aanbiedt. De bijgevoegde intentieverklaring, 21bb2787, bevat op hoofdlijnen de basisafspraken over de crisisdienstverlening en de arbeidsmarktsamenwerking. Het is volgens het college de bedoeling om de korte termijn-investering in de crisisdienstverlening van het RMR te benutten om op de langere termijn de (publiek-private) arbeidsmarktsamenwerking en -regie structureel te verbeteren.

Deze extra ondersteuning van werkzoekenden en met ontslag bedreigde werkenden is aanvullend op de maatregelen die het college in verband met de economische gevolgen van de coronacrisis al heeft genomen met de aanpak Rotterdam Sterker Door, de Herstel- en vernieuwingsagenda Rotterdamse economie en Sterker door Mensenwerk.

Met coronasteun voor crisisdienstverlening op de arbeidsmarkt richt het rijk de pijlen op het voorkomen van langdurige werkloosheid en de afnemende kansen op werk. Daarvoor worden de regionale mobiliteitsteams in het leven geroepen voor het (samen)werken aan begeleiding naar werk. Gemeenten, UWV, sociale partners en onderwijspartners zijn aan zet. Het college noemt als bij deze samenwerking betrokken partijen: UWV, CNV, FNV, MKB, VNO-NCW, Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB), MBO-instellingen en de gemeenten van de arbeidsmarktregio Rijnmond.

Rotterdam vervult als centrumgemeente het voorzitterschap van de in te richten Regiegroep Mobiliteit voor de operationele aansturing van de Regionale Mobiliteitsdienstverlening Rijnmond. Deze regiegroep functioneert al informeel en er is een kwartiermaker aangesteld. Dit met als doel deze maand of in april 2021 concreet van start te gaan.

Voor de regionale mobiliteitsteams, zet het rijk voor de periode 2020-2022 in totaal € 195 miljoen in. Ook worden er extra middelen beschikbaar gesteld voor een tijdelijk impuls voor de doelgroep Banenafpraak. De beschikbaar gestelde budgetten moeten worden ingezet in de 35 arbeidsmarktregio's. Een deel van deze rijksmiddelen is bestemd voor (om)scholing en kan daarom waarschijnlijk ook worden ingezet voor de cofinanciering van het Rotterdams Scholingsfonds, zo stelt het college.

Het is dus onder meer zaak mensen klaar te stomen voor ander werk, nog voor ze hun baan verliezen. Zijn de ervaringen met het begeleiden van werkzoekenden van werk naar werk hoopgevend?

Wat bevordert het koppelen van werkgevers waar ontslagen worden verwacht met werkgevers die nog volop vacatures hebben?

Spelen vanwege de meerdere samenwerkingspartners uit diverse sectoren ontschotting van budgetten en het uitwisselen van gegevens een belemmerende rol?

● **Economische Verkenning Rotterdam 2021 verwacht traag maar zeker herstel**

In de tertaalmonitor Wenl wordt al gewezen op het wisselende, economische beeld als gevolg van de coronapandemie.

De coronapandemie heeft de economie van de Rijnmond hard geraakt. De op 9 maart 2021 verschenen Economische Verkenning Rotterdam 2021 zag de krimp in de regionale economie in 2020 oplopen tot 4,8%. Voor 2021 is een lichte groei (+1,1%) voorzien, maar de snelheid daarvan hangt sterk af van de lengte van de pandemie en de huidige lockdown. De steunmaatregelen van het Rijk houden veel bedrijven momenteel nog overeind en de verwachting is dat er straks een golf aan faillissementen komt. De EVR verwacht dit jaar een stijging van de werkloosheid naar 8,1%.

Economische ontwikkelingen

De coronacrisis heeft een flinke impact op de economie van Rotterdam en regio. De coronacrisis heeft de uitdagingen waar Rotterdam en regio staat vergroot, zoals de energie transitie, digitalisering van de productie. Faillissementen blijven lager in 2020 door de overheidssteun, maar de cijfers van de Kamer van Koophandel laten zien, dat het aantal ondernemers dat “vrijwillig” stopt toeneemt.

Corona en sectoren in de Rotterdamse economie

De coronacrisis heeft grote impact op diverse sectoren in de Rotterdamse economie. Door veel minder bezoekers aan de stad zijn de bestedingen van deze bezoekers in de stad ongeveer gehalveerd, dit maakt het voortbestaan van bedrijven onzeker en met deze het werk voor ongeveer 2600 mensen. Met name rond het zakelijk verkeer zal naar verwachting na de crisis veel veranderen. De maakindustrie voelt net als de haven de effecten van de coronacrisis. Maar ook de mobiliteitssector heeft veel van haar klanten verloren.

Onderwijs en arbeidsmarkt

Het was niet gemakkelijk om tijdens de coronacrisis af te studeren en een baan te vinden. In een sneltrein vaart deden onderwijsinstellingen, docenten en studenten ervaring op met digitaal onderwijs. Skills werden aangesproken die ook binnen het onderwijs voor toekomstige ondernemers al langer als belangrijk worden aangemerkt.

5. Financiële en juridische consequenties

Financieel resultaat BUIG

Het college bericht dat ondanks de stijging van het aantal bijstandsuitkeringen het financieel resultaat op de BUIG in 2020 uitzonderlijk gunstig is. Op 13 oktober 2020 is de raad geïnformeerd over het definitieve BUIG-budget 2020, en gaf het college reeds aan dat de stijging van het budget nog hoger was uitgevallen dan verwacht. Voor alle partijen was het afgelopen jaar onzeker hoe de economie en het aantal bijstandsgerechtigden zich zou ontwikkelen in reactie op de coronapandemie. Het Centraal Planbureau (CPB) had een extra conjunctuureffect ingeboekt om te corrigeren voor de verhoogde instroom in de bijstand als gevolg van COVID-19, en het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) nam die inschatting over bij de vaststelling van het macrobudget BUIG. Achteraf constateert het college dat de instroom in de bijstand is meegevallen, vooral door alle steunmaatregelen van het kabinet. Ook al werd de Rotterdamse arbeidsmarkt bovengemiddeld zwaar getroffen door COVID-19, toch waren de uitgaven aan uitkeringen en loonkostensubsidies uiteindelijk € 44,7 miljoen lager dan het ontvangen BUIG-budget (respectievelijk € 527,4 miljoen en € 572,1 miljoen).

Verder schetst het college in de brief 21bb2791 de ontwikkelingen en inschattingen rondom resultaat en bestemmingsreserve vanaf de eerste herziening van de Begroting 2020.

Financiering Scholingsfonds

Hierover meldt het college op pagina 7 van de tertaalmonitor het volgende. "In november bent u bij de begrotingsbehandeling akkoord gegaan met het beschikbaar stellen van € 14 miljoen uit de Enecogelden voor het Scholingsfonds (periode 2020-2022). Daarbij is de voorwaarde gesteld dat er 50% cofinanciering vanuit van Rijk en/of partners wordt gevonden. Hiervoor zijn een aantal (aanvraag)trajecten in gang gezet die kansrijk lijken. Het gaat dan om middelen uit bijvoorbeeld het 3e steun- en herstellepakket (aanvullend sociaal pakket), het Nationaal Groeifonds en EU-fondsen. Daarnaast zijn er ook gesprekken gaande met onder meer het UWV en onderwijsinstellingen in het MBO om te bekijken of er een bijdrage (al dan niet 'in kind') kan worden geleverd."

Kosten van het Regionaal Mobiliteitsteam Rijnmond (RMR)

Het college bericht dat de kosten van het Regionaal Mobiliteitsteam Rijnmond (RMR) worden gedekt uit de daarvoor bestemde Rijksmiddelen uit het aanvullende sociaal pakket (onderdeel 3e steun- en herstellepakket) dat aan de arbeidsmarktregio Rijnmond en de samenwerkingspartners voor dit doel beschikbaar is gesteld. De uitwerking en inrichting van het RMR zal plaatsvinden binnen het kader van de Tijdelijke regeling aanvullende crisisdienstverlening COVID-19, die het Rijk in voorbereiding heeft.

6. Verdere procedure

Volstaat commissiebehandeling of wordt raadsbehandeling gewenst?